

Sygn. akt II CK 363/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Helena Ciepla (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Zbigniew Strus

w sprawie z powództwa J. P.

przeciwko Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa - Ośrodek Hodowli Zwierzyzny w L.,
Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Ł. i (...) Zakładowi Ubezpieczeń - Spółce Akcyjnej w Ł.
o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 20 stycznia 2005 r.,

kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. - Ośrodek Zamiejskowy w S. z dnia
18 lutego 2004 r., sygn. akt XIV Ca (...),

oddala kasację i nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 18 lutego 2004 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo przeciwko Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa o odszkodowanie w kwocie 15.432,83 zł, opierając rozstrzygnięcie na następujących aprobowanych ustaleniach Sądu Rejonowego:

Powód w dniu 24 kwietnia 2002 r. około godziny 23, przejeżdżał odcinkiem drogi M. – L. z szybkością około 70 km/godz. Chcąc ominąć sarnę, która nagle wyskoczyła z

rowu, skręcił na pobocze i uderzył w drzewo, powodując uszkodzenie samochodu na kwotę dochodzącą. Odcinek tej drogi leży na terenie obwodu łowieckiego nr (...) o nazwie „P.(...)”, będącego w zarządzie Ośrodka Hodowli Zwierzyny w L. i wchodzi w skład drogi wojewódzkiej, pozostającej w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Dróg w Ł. Nie ma tam znaku ostrzegającego ani o zwierzynie leśnej, ani o innym niebezpieczeństwie. Kolidzje drogowe w tym miejscu zdarzały się ,jednak kierowcy ich nie zgłaszali, ale wypadek powoda z udziałem zwierzyny leśnej był pierwszym, o którym został powiadomiony Wojewódzki Zarząd Dróg.

Nie podzielił jednak Sąd Okręgowy oceny jurydycznej Sądu Rejonowego, który przyjął, że odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c., za poniesioną przez powoda szkodę, wynika z zaniechania przez Ośrodek Hodowli Zwierzyny w L. umieszczenia sygnalizacji o grożącym kierowcom niebezpieczeństwie. W ocenie Sądu Okręgowego funkcjonariuszom pozwanego Skarbu Państwa – Agencji Własności Rolnej nie można przypisać winy, gdyż zgodnie z przepisem § 7 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 października 2000 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem (Dz. U. Nr 90, poz. 1006), obowiązek oznakowania dróg spoczywa na zarządcy drogi . Ośrodek Hodowli Zwierzyny L.(...) nie miał nie tylko obowiązku, ale nawet uprawnienia do wystawiania znaków drogowych. Jedynie w szczególnych okolicznościach, takich jak ponadprzeciętne częste kolidzje z dziką zwierzyną na danym odcinku, o których Ośrodek Hodowli wiedział, względnie powinien wiedzieć oraz istnienia stałego szlaku przemieszczania się zwierzyny, przecinającego drogę i powodującego ponadprzeciętne zagrożenie w ruchu drogowym miałby obowiązek zasygnalizowania o konieczności ustawienia takiego znaku. W przedmiotowej sprawie okoliczności takie nie zachodziły, bowiem od 1997 r. do daty wypadku powoda na terenie całego obwodu objętego administracją tego Ośrodka było osiem kolidzji ze zwierzyną, a tylko jedna na odcinku , na którym był wypadek powoda. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił.

Powód w kasacji opartej na obu podstawach wymienionych w art. 393¹ k.p.c. zarzucił naruszenie art. 417 § 1 k.c. i art. 77 ust. 1 Konstytucji RP przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pozwany Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną tylko w przypadku zagrożenia ponadprzeciętne .W ramach drugiej podstawy zarzucił naruszenie art. 316 § 1 i 382 k.p.c. przez ustalenie bez oparcia w materiale sprawy, że zagrożenie na odcinku, na którym doszło do

wypadku powoda nie było ponadprzeciętne. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia przepisów art. 316 § 1 i 382 k.p.c. nie może odnieść skutku. Przytoczona przez skarżącego argumentacja mająca, jego zdaniem, wspierać zgłoszony zarzut, w istocie dotyczy błędu w subsumcji, polegającej na wyprowadzeniu błędnego wniosku z zebranego materiału, a więc nie odnosi się do podstawy kasacyjnej z art. 393¹ pkt. 2, lecz dotyczy zagadnienia prawa materialnego. Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Okręgowy nie dokonał odmiennych ustaleń od Sądu Rejonowego, że na terenie całego obwodu objętego administracją Ośrodka Hodowli Zwierzyny od 1997 r. do dnia wypadku powoda (24.4.2002 r.) było 8 kolizji ze zwierzyną, w tym jedna na odcinku drogi, na którym doszło do tego wypadku. Przeciwnie ustalenie to przyjął za własne, a jedynie wyprowadził z niego odmienny od Sądu Rejonowego wniosek, że zagrożenie ze strony zwierzyny nie było ponadprzeciętne. Wniosek ten jako błędna subsumcja mógłby ewentualnie być zwalczany w ramach naruszenia prawa materialnego, a nie w drodze naruszenia przepisów procesowych.

Bezasadność podstawy kasacyjnej opartej na uchybieniach procesowych, powoduje, że zarzut naruszenia prawa materialnego podlega ocenie w oparciu o stan faktyczny przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia, którym Sąd Najwyższy w takiej sytuacji jest związany.

W ustalonym stanie faktycznym nie może też odnieść skutku zarzut naruszenia przepisów art. 417 § 1 k.c. i art. 77 ust. 1 Konstytucji RP.

Odpowiedzialność odszkodowawcza przyjęta w Konstytucji dotyczy wyłącznie niezgodnego z prawem działania organu władzy publicznej i nie jest uwarunkowana stwierdzeniem winy. Tym prawem, jak słusznie przyjęły Sądy obu instancji, z uwagi na uregulowanie w przepisach prawa łowieckiego jedynie odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w plonach i uprawach rolnych, jest przepis art. 417 k.c. Brak w prawie łowieckim przepisu, na podstawie którego powód mógłby dochodzić odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez sarnę, nie daje podstawy do bezpośredniego stosowania art. 77 Konstytucji. W takiej sytuacji, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w orzeczeniach, do których odwołał się Sąd Rejonowy, Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych, a więc na podstawie art. 417 § 1 k.c., według wykładni przyjętej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4

grudnia 2002 r. SK 18/2000. Jednakże Sąd Okręgowy zasadnie wskazał, że stosownie do obowiązującego w okresie objętym sporem przepisu § 7 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 października 2000 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem (Dz. U .Nr 90, poz. 1006) obowiązek oznakowania dróg łącznie z ustawieniem stosownych znaków ostrzegawczych spoczywa na zarządcy drogi, który miał obowiązek w każdy dostępny sposób rozpoznawać warunki drogowe rzutujące na konieczność właściwego oznakowania.

Ośrodek Hodowli Zwierzyny w L., jak trafnie przyjął Sąd Okręgowy, miałby obowiązek zasygnalizowania o potrzebie ustawienia znaku ostrzegawczego na odcinku drogi, na którym doszło do wypadku powoda, tylko wówczas gdyby w tym miejscu istniał stały przecinający drogę szlak przemieszczania się zwierzyny. Tymczasem z ustalonego stanu faktycznego wynika, że szlak taki nie tylko nie istniał, a wypadek powoda był drugim na tym odcinku drogi na przestrzeni pięciu lat.

Z tych przyczyn kasacja, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw, podlegała oddaleniu (art. 393¹² k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., w związku z art. 393¹⁹ i 391 k.p.c.